

ماه رجب؛ «قرقگاه زمانی» اجتناب از محرمات

آیت‌الله سیدمحمدحسین حسینی طهرانی ماه‌های رجب، شعبان و رمضان را قرقگاه زمانی اجتناب از محرمات برای شب‌زنده‌داران و عاشقان دلسوخته خوانده و سپس دستورات علامه سیدعلی قاضی به شاگردان خود را ذکر کرده است.

ماه رجب؛ «#قرقگاه زمانی؛ اجتناب از محرمات/ دستورالعمل علامه قاضی
آیت‌الله سیدمحمدحسین حسینی طهرانی ماه‌های رجب، شعبان و رمضان را قرقگاه زمانی اجتناب از محرمات برای شب‌زنده‌داران و عاشقان دلسوخته خوانده و سپس دستورات علامه سیدعلی قاضی به شاگردان خود را ذکر کرده است.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران(ایکنا)، عارف ربانی مرحوم علامه آیت‌الله‌العظمی سیدعلی قاضی در آستانه ورود ماه رجب دستوراتی درباره ماه رجب، شعبان و رمضان به شاگردان خود توصیه کرده‌اند که مرحوم آیت‌الله حاج سیدمحمدحسین حسینی طهرانی این دستورات را در روز جمعه 21 جمادی‌الثانی سال 1415 هجری قمری در شهر مقدس مشهد برای شاگردان خود بیان کرده‌اند و در کتاب مطلع انوار(2/صص 105 تا 113) به چاپ رسیده است.

بنابر این گزارش، این دستورات مربوط به سال 1357 هجری قمری یعنی 9 سال قبل از رحلت ایشان به سال 1366 است که مرحوم قاضی در آن، ضمن وصیتی به شاگردان خود، اهمیت این سه ماه ارجمند را متذکر شده‌اند. در ذیل ابتدا سخنان مرحوم علامه طهرانی و سپس متن وصیت مرحوم قاضی به شاگردان خود درج شده است.

تنبّه! متوجّه باش! آگاه باش! که شهرهای حُرّم داخل شد که اولین آنها رجب است. بیدار شو، برای آنکه توشه خوبی برای خود برداری! شب‌های این ماه را بیدار باش و روزهای آن را روزه بگیر، به جهت شکر خداوند که به تو روزی کرده و خواب مگر به مقدار معتناهی و کم! و چه بسیار عاشقان دلسوخته‌ای که شب را نمی‌خوابند. نماز شب را به نحو بیدار و خواب به جای آور؛ یعنی چند رکعتی نماز بخوان و کمی بخواب و سپس بیدار شو!

و کتاب حق، قرآن را تلاوت کن؛ ولی تندتند نه، آرام‌آرام بخوان و با بهترین صوتی که داری! چه، قرآن کتاب وحی است و نور قرآن ظلمت‌ها را تبدیل به نور می‌کند و می‌درخشاند.

پس تو بهره‌ای نبرده‌ای، بلکه هیچ‌کس به مانند قرآن بهره نبرده و هرکس غیر از این را که من می‌گویم، گفته است، خطا کرده و اشتباه فکر می‌کند.

و سلام و صلوات بفرست به اصل قرآن و فصل آن، که مراد از فصل قرآن پیامبر اکرم(ص) و اولاد طاهرین او هستند؛ در برابر آنها عبد بدون اراده و تسلیم باش و با روح و جسم سالم در برابر آنها بدون چون و چرا باش و از آنها اطاعت کن و محبت آنها را در دل داشته باش؛ چنان‌که خداوند آنها را برای محبت خود قرار داده!

و کسی که در غیر حب آنها خود را در ذمه خداوند رحمان درآورد، به درستی که گمراه شده و در انکار او نعمت‌های خداوند از دستش رفته است و اگر خدا را در غیر محبت آنها قرار دهی گم می‌شوی؛ پس حب آنها حب خداست و به حب خدا پناه ببر! و ایشان عروه وثقی هستند و دستاویز محکم؛ پس چنگ خود را محکم بگیر و به این دستاویز چنگ بزن!

پناه ببر به خدا درباره قرآن که قول خداست؛ درباره قرآن بازی نکن! با اهمیت و احترام قرآن را بخوان و قرآن را از روی لهو و لعب نگاه مکن، چنان‌که قرآن را عمل کنی به واسطه دقت در آن، به بالاترین قله از قله حق و ایمان و مجد و شرف نائل می‌گرددی. در هر حال بر تو باد به ذکر خدا و مبادا در خواندن قرآن کوتاهی کنی! مگو چگونه می‌شود و نگو به چه کیفیتی بخوانم! تشکیک در این مسائل نکن!

در این ماه‌ها که آمده، قرآن را تلاوت کن و خدا را در این ماه داخل شو؛ ملتزم و معتصم به خدا بشو! کسی که اعتصام به خدا پیدا کند، خدا هم خود را به او نشان می‌دهد.

اگر گفتی «#ربّی الله؛ پروردگار من خداست؛ ای رفیق استقامت کن و دست از این حرف بردار! این ماه‌ها قرقگاه خداوند است، پس داخل در این قرقگاه شو! خداوند فرموده: «#وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ؛ و هر کس به خدا تمسک جوید قطعاً به راه راست هدایت شده است؛(آل عمران/101) و باز فرموده: «#وَأَسْتَقِيمْ كَمَا أُمِرْتُ؛(شوری/42) و باز فرموده: «#إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ؛ آن کسانی که گفتند خداوند

پروردگار ماست و سپس به این قول خود استقامت کردند، ملائکه آسمان بر آنها فرود می‌آیند؛ (فصلت/30).

انتبهوا إخوانی الأعظم وفقكم الله لطاعته و قد دخل أشهر الحرْم؛ یعنی متوجه باش که ما داخل در قرقگاه شده‌ایم و این ماه‌ها برای کسانی که وارد می‌شوند خصوصیتی دارد، مثل زمین‌هایی که حرْم حساب شده و دارای شرایطی است و باید از محرمات اجتناب نمود؛ در این ماه‌ها هم که قرقگاه زمانی است و انسان باید از خیلی چیزها اجتناب کند.

خدا در این ماه‌ها خیلی به انسان نزدیک است، باید مراعات آن را بکند، همانند حرْم و زمین‌هایی که قرقگاه است و انسان وقتی وارد آنها می‌شود به کعبه و آن امام نزدیک است و زیارت می‌کند؛ چقدر نعمت‌های خداوند بر ما بزرگ است و او هرگونه نعمتی را بر ما تام و تمام کرده!

اولین چیزی که بر ما واجب است، توبه است، با شروط لازم و نمازهایی که در توبه وارد شده که مقصود همان دستور توبه‌ای است که حضرت رسول(ص) در ماه ذوالقعدة دستور دادند، با همان کیفیت که در کتب ادعیه آمده و در اعمال ماه ذوالقعدة و در کتاب «؛مفاتیح؛ هم موجود است؛ البته حالا چون ماه ذوالقعدة نیست در روز یکشنبه قبل از اول ماه یا شب جمعه و یا روز جمعه که می‌آید، توبه کنید.

پرهیز کنید از کبائر و صغائر به قصد قربت! ملتزم شوید به مراقبه، هم صغری و کبری! که مراقبه صغری نگاه داشتن خود است از مکروهات و خلاف «؛ما لایرضی الله به؛ و مراقبه کبری نگاه داشتن دل است از آنچه محبوب نمی‌پسندد، که یک لحظه از مراقبت پروردگار خود را خارج نکند و در همه لحظات خدا را حاضر ببیند.

و علاوه بر آن محاسبه داشته باشید و معاتبه داشته باشید و نفس را معاقبه کنید و بعد جریمه کنید! مثلاً بعضی از بزرگان (که در «؛رساله بحرالعلوم؛ ذکر شده) یک تازیانه داشتند و وقتی که عبادت می‌کردند، در کنار سجاده آنها بوده، با آن تازیانه خود را می‌زدند، به مقدار لازم که باید بزنند؛ این‌ها آیات قرآن است که برای شما بیان کرده‌اند! کسی که می‌خواهد به ذکر خدا متذکر شود یا این‌که در خشیت خداوند وارد شود، باید این‌ها را انجام دهد و چاره‌ای نیست از این اعمال، وگرنه جا می‌ماند.

«؛ثُمَّ اقْبِلُوا بِقُلُوبِكُمْ؛ پس با دل‌های خود اقرار کنید به خدا؛ و مرض‌های گناه را معالجه کنید و با استغفار بزرگی گناه خویش را کاهش دهید؛ چراکه استغفار بزرگی گناه را از بین می‌برد.

«؛و إِيَّاكُمْ هَتَكَ الْحُرْمَات؛ مبدا که حرْمات خدا را به‌جا آورید؛ کسی اگر انجام بدهد و حجاب خدا را پاره کند، خداوند ولو این‌که حجاب او را پاره و مهتوك نکند، خود مهتوك است و نفس را پاره کرده و نیاز نیست خداوند جزای این عمل او را بدهد.

کجا امید نجات است برای دلی که شکوک و شبهات در او وارد می‌شود و نفوذ می‌کند و رخنه می‌کند؟! محال است، نجات یابد قلبی که در او شک و شبهه پیدا شود! و این بزرگترین گناه و إثم است برای کسی که در نعمت‌های خداوند شك و شبهه داشته باشد.

انسان تا این‌که در سلوك سبیل مستقیم قدم گذارد، آنگاه امید نجات برای او هست، آن‌وقت می‌تواند از چشمه معین ولایت استفاده کند و بنوشد و مع المحسنین باشد و با محسنین معاشرت کند و (طبق دستور رسول اکرم(ص) که به ابوذر غفاری فرمودند)، انسان وقتی می‌تواند با محسنین از آن آب بخورد که در دل او شبهه نباشد و در قلبش هیچ شکی باشد! و خداوند است محل إتكاء و مستعان در نفس من و نفس‌های شما.

دستورالعمل مرحوم آیت‌الله قاضی به شاگردان خود درباره ورود ماه‌های رجب، شعبان و رمضان

مرحوم قاضی می‌فرمودند: انسان باید به خدا پناه ببرد و خداوند خیلی کمک‌کننده و خیر المعین و پسندیده و اختیار کننده است؛ اما دستورالعمل این سه ماه:

1. علیکم بالفرائض فی أحسن أوقاتها! دستورالعمل آن است که نمازهای واجب را در بهترین اوقات خودش انجام دهید همراه نوافل آن! (که مجموعاً پنجاه و یک رکعت می‌شود، اگر نتوانستید چهل و چهار رکعت) و اگر شواغل دنیا شما را منع کردند، صلاة أوابین را که همان نماز ظهر است، ترك نکنید، چون خیلی اهمیّت دارد! خصوص نماز ظهر خیلی اهمیت دارد و آن به واسطه وقت آن و خصوصیت و موقعیت آن در بین اوقات دیگر است! و «؛صلاة وسطی؛ را که در قرآن آمده، تفسیر به نماز ظهر کرده‌اند، و «؛صلاة اوابین؛ یعنی آنها که خیلی توجه به پروردگار دارند، یعنی رجوع‌کنندگان به خدا؛ زیرا رجوع‌کنندگان به خدا به آن تمسک می‌کنند.

2. نوافل شب را هیچ چاره‌ای نیست، مگر آنکه آنها را بجا آورید، نه خیال کنید نماز شب ساقط است و آن سد سکندری است که هیچ شکسته نمی‌شود! عجب از کسانی که قصد دارند، دنبال کنند مرتبه‌ای از کمال را در حالی که شب‌ها قیام نمی‌کنند؛ ما نشنیده‌ایم کسی به مرتبه‌ای از کمال برسد، مگر به قیام شب و نماز شب.

3. علیکم بقرآن القرآن! بر شما باد به قرائت قرآن کریم با صوت حزین و با آهنگ و غنا! یعنی با صدای خوش بخوان که تو را تکان دهد و در روایات داریم که قرآن را با تَعَتی بخوانید. امام زین‌العابدین تَعَتی به قرآن می‌کردند، این تَعَتی در قرآن برای انسان بسیار مفید است. به طور کلی غنای صوتی حرام است و این اصلاً در تحت غنای حرام نیست؛ زیرا غنای حرام آن است که انسان را به سوی لهو و لعب بکشانند.

هرچه که انسان را به وجد آورد و به سوی خدا سوق دهد، حرام نیست و همین است که می‌فرمایند با صوت حزین نماز را بخوانید؛ سوره‌های بعد از حمد را، با صدای حزین بخوانید به طوری که آهنگ آن، شما را از عالم بالا تربیت می‌کند و می‌رساند: «؛إقرأ فارعاً؛ سوره‌هایی را که حفظ هستید که خوب، و اگر حفظ نیستید، از روی قرآن دو صفحه بخوانید، (در نمازها و نماز شب) به طوری که قرآن شما را به سوی کمالات سوق دهد.

4. بر شما باد به آوردن معتاده که معروف است و هر کدام از شما که ورد خاصی دارد که باید بجا آورد؛ و سجده یونسیه را از پانصد تا هزار به‌جا آورید؛ یعنی تا هزار هم می‌توان به‌جا آورد، بسیار هم خوب است.

5. بر تو باد زیارت مشهد أعظم در هر روز! (که منظور از مشهد أعظم أمير المؤمنين (ع) است، چون مرحوم قاضی در نجف بوده‌اند) و زیارت مساجد معظمه! (که منظور کوفه و سله است) و در بقیه مساجد عبادت خود را به‌جا آورید! چون مؤمن در مسجد مثل ماهی است در آب؛ همان طوری که حیات ماهی به آب است، حیات مؤمن هم در مسجد است؛ ماهی را از آب بیرون اندازند، می‌میرد.

6. بعد از نمازهای واجب تسبیح حضرت صدیقه طاهره (س) را ترك نکنید! زیرا که آن ذکر کبیره شمرده شده و لااقل بعد از هر نماز يك بار بگویند و اگر توانستید دو یا سه بار بگویند بهتر است.

7. از لوازم مهم، دعا برای فرج حضرت حجت بقیة الله الأعظم است در قنوت نماز وتر، و از آن گذشته در هر روز، و در جمیع دعاها برای حضرت دعا کنید.

8. زیارت جامعه را روزهای جمعه به‌جای آورید! مقصود زیارت جامعه معروف است: زیارت جامعه کبیره.

9. قرآن که می‌خوانید، در این سه ماه از يك جزء کمتر نباشد، در هر روز يك جزء.

10. زیارت و دیدار برادران خود را زیاد کنید! (مقصود رفقای طریق هستند) خیلی آنها را زیارت کنید و ببینید؛ زیرا اینها هستند برادران طریقی شما که در طریق و عقبات نفس و تنگنا ها و کریوه‌ها که انسان گیر می‌کند، کمک انسان می‌کنند و نجات می‌دهند؛ نه آن برادرانی که رحمی و جزء صله هستند که چه بسا مخالف طریق و دشمن پیغمبر و خدا هستند! و نه آنکه بعضی می‌گویند برادران آمدند! نه، بلکه مقصود آن برادران طریق هستند که انسان با آنها تجدید مساعی کند و دیدن کند.

11. زیارت قبور کنید نه هر روز بلکه کم‌کم و گاه‌گاهی، (هفته‌ای يك مرتبه خوب است) و در روز زیارت کنید نه در شب.

ما را چه کار با دنیا؟! ما را چه کار با اسم دنیا؟! این دنیا ما را گول زد و فریفت و ما را به پستی و ذلت گرایید، مقام ما را پائین آورد و پست کرد، دنیا مال ما نیست، دنیا را ول کنید و بسپارید به دست آنها که دنبال آن هستند و به کسانی که اهل دنیا هستند بدهید.

به‌به! خوشا به حال کسانی و آن مردانی که بدن‌های آنها در این عالم خاك است و قلوب آنها در عالم لاهوت است و [در] عالم عز و جلال پروردگار است! این افراد هستند که از جهت عدد اقل هستند و خیلی عددشان کم است، اما قوتشان و جانشان و روحشان خیلی زیاد است، از جهت عددشان کم، ولی از جهت مددیت و اصالت، اکثریت عالم هستند. من می‌گویم آنچه را شما می‌شنوید و استغفار می‌کنم برای پروردگار.

مرحوم علامه طهرانی در پایان این سخنان و در توضیحاتی تکمیلی آورده‌اند که: این دستوراتی است که مرحوم قاضی به شاگردان خود داده است و رفقا این دستورات را در این سه ماه انجام می‌دهند. البته این اعمال را در حد امکان انجام دهید، هر کسی که نمی‌تواند هر روز را روزه بگیرد حتی‌الامکان پنج روز از رجب و ده روز از شعبان را بگیرد؛ خلاصه به حسب ملاحظه مزاج و قوه و حال و استعداد بگیرد.

و ذکر یونسیه که فرمود پانصد تا هزار، برای شاگردان مرحوم قاضی بوده که باید هر روز می‌گفتند، (مرحوم آقا سیدجمال الدین گلپایگانی روزی سه هزار بار می‌گفتند و البته چند ساعت طول می‌کشیده) علی حد القدرة و الإستطاعه و قرائت قرآن در شب علی حد القدرة؛ اگر می‌توانی خواب و اگر کسی نمی‌تواند همه شب را بخوابد «علی صَبِّ؛ باشد؛ صبّ یعنی جگرسوخته، بیدارخوابی کند، شب زود بخوابد و سعی کند بیدارخواب کند، طوری که بدن استراحت خود را بگیرد.

خود مرحوم قاضی اول شب می‌خوابیدند، بعد نماز می‌خواندند و بعد می‌خوابیدند و باز نماز می‌خواندند، همین طور تا دو ساعت به اذان که دیگر نمی‌خوابیدند؛ مرحوم آخوند سه ساعت به اذان صبح بیدار بودند؛ اگر نافله شب را به‌جا نیاورید، فائده ندارد و عرفان معنی ندارد؛ عرفان به عمل است نه به گفتن! اللهم صلّ علی محمد و آل محمد.